

EMOCIONALNA INTELIGENCIJA KAO ČIMBENIK USPJEŠNOSTI STUDENSKIH KLINIČKIH VJEŽBI

Valentina Ješić, univ. mag. med. techn.

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice
Zavod za anesteziologiju, intenzivnu medicinu i liječenje boli
Vinogradska cesta 29, 10 000 Zagreb

Sveučilište u Novom Mestu

Fakultet zdravstvenih znanosti

Na Loko 2, 8000 Novo Mesto

valentina.matic@yahoo.com

Dafina Binaj, univ. mag. med. techn.

Srednja medicinska škola „Dr. Ali Sokoli”
Rr. Fehmi Lladrovci 29, 10 000 Priština

Sveučilište u Novom Mestu

Fakultet zdravstvenih znanosti

Na Loko 2, 8000 Novo Mesto

genajdafina@gmail.com

SAŽETAK

U radu se analizira emocionalna inteligencija kao čimbenik koji oblikuje uspješnost studentskih kliničkih vježbi. Emocionalna inteligencija obuhvaća sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i reguliranja emocija te pridonosi stabilnosti, profesionalnosti i sigurnijem pristupu radu u kliničkom okruženju. Tijekom prvih susreta s praksom studenti se suočavaju s emocionalnim pritiscima, nesigurnošću i odgovornošću, pa emocionalna inteligencija bitno utječe na kvalitetu komunikacije, donošenje odluka, timski rad i odnos prema bolesniku. Naglašava se i uloga mentora u poticanju emocionalnog razvoja kroz povratnu informaciju, podršku i model profesionalnog ponašanja. Rad ističe važnost sustavnog razvoja emocionalne inteligencije kroz obrazovne programe, simulacije i refleksivno učenje. Zaključno, emocionalna inteligencija predstavlja ključnu sastavnicu profesionalnih kompetencija budućih zdravstvenih djelatnika te znatno doprinosi sigurnosti i humanosti zdravstvene skrbi.

Ključne riječi: emocionalna inteligencija, studenti, kliničke vježbe, komunikacija, profesionalni razvoj

UVOD

Emocionalna inteligencija u obrazovanju zdravstvenih profesija sve se jasnije prepoznaje kao jedan od ključnih čimbenika koji oblikuju profesionalni razvoj studenata

(McNulty, Politis, 2023). U kliničkom okruženju, u kojemu je proces učenja neraskidivo povezan s emocionalnim izazovima, studenti se suočavaju s novim

ulogama, neizvjesnošću i povećanom odgovornošću. Stoga su, uz stručna znanja i vještine, nužni i razvijeni kapaciteti za regulaciju vlastitih emocija te razumijevanje emocionalnih potreba drugih (Jawabreh, 2024). Upravo se u složenosti kliničkih situacija očituje važnost emocionalne inteligencije kao temelja profesionalnog ponašanja i sigurnog pružanja zdravstvene skrbi. Osim što oblikuje osobni doživljaj kliničke prakse, emocionalna inteligencija značajno utječe i na kvalitetu odnosa koje studenti uspostavljaju s bolesnicima i mentorima. Prvi koraci u stvarnom radnom okruženju često su obilježeni osjećajem povećane odgovornosti i strahom od pogreške (Shubayr, Dailah, 2025). U takvim okolnostima emocionalna stabilnost i sposobnost smirenog, promišljenog reagiranja omogućuju studentima usmjereno djelovanje i postupno jačanje profesionalnog samopouzdanja (Yang i dr., 2024). Na taj način emocionalna inteligencija postaje okvir koji podupire razvoj profesionalnog identiteta i pridonosi sigurnijem i kvalitetnijem pristupu radu. Emocionalni zahtjevi kliničke prakse također mogu snažno utjecati na motivaciju studenata. Oni koji uspijevaju prepoznati i razumjeti vlastitu emocionalnu dinamiku lakše održavaju unutarnju motivaciju, čak i kada se suočavaju s neuspjesima ili

zahtjevnim zadacima (Shubayr, Dailah, 2025). Time emocionalna inteligencija dodatno pridonosi dugoročnoj ustrajnosti u učenju i razvoju profesionalnih kompetencija, što je osobito važno u zdravstvenim zanimanjima koja zahtijevaju visoku razinu emocionalne stabilnosti i profesionalne izdržljivosti.

POJAM EMOCIONALNE INTELIGENCIJE

Emocionalna inteligencija obuhvaća skup sposobnosti koje pojedincu omogućuju prepoznavanje vlastitih emocija, razumijevanje emocionalnih reakcija drugih te učinkovito upravljanje emocionalnim procesima. Te se sposobnosti razvijaju tijekom vremena pod utjecajem osobnog iskustva i socijalnog okruženja (Xu i dr., 2023). U praktičnom smislu emocionalna inteligencija omogućuje pojedincu očuvanje jasnoće mišljenja i usredotočenosti čak i u trenucima pojačanog emocionalnog opterećenja, što je u kliničkom radu od osobite važnosti. Jedan od ključnih aspekata emocionalne inteligencije jest sposobnost realističnog sagledavanja situacije. Emocije pritom nerijetko mogu zamagliti prosudbu, osobito u zahtjevnim kliničkim okolnostima (Gutiérrez-Cobo, Cabello, Fernández-Berrocal, 2017). Student koji zna prepoznati trenutke u kojima emocije preuzimaju prevlast i koji ih svjesno

regulira pokazuje zreliji profesionalni pristup te smanjuje rizik od impulzivnih reakcija (Xu i dr., 2023). Takva emocionalna stabilnost izravno se povezuje s kvalitetnijom procjenom i sigurnijim donošenjem kliničkih odluka. Drugi važan element emocionalne inteligencije jest empatija, koja nadilazi puko emocionalno suosjećanje te uključuje sposobnost razumijevanja perspektive drugih i prilagodbu vlastitog ponašanja zahtjevima situacije (Reddy, Mathulla, Rajeswaran, 2021). U zdravstvenim zanimanjima empatija nije samo poželjna osobina, nego i preduvjet kvalitetne zdravstvene skrbi jer omogućuje bolju komunikaciju, dublje razumijevanje bolesnikovih strahova i primjereno usmjeravanje profesionalnog djelovanja prema trenutačnim potrebama bolesnika.

EMOCIONALNA INTELIGENCIJA U KONTEKSTU KLINIČKE NASTAVE

U kliničkoj nastavi studenti se po prvi put susreću s dinamikom radnog okruženja koje zahtijeva brzinu, preciznost i kontinuiranu prilagodbu. Strah od pogreške, odgovornost prema bolesniku te prisutnost mentora mogu dodatno pojačati emocionalni pritisak (Aryuwat i dr., 2024). Studenti koji razvijaju sposobnost usmjeravanja vlastitih emocija u konstruktivno djelovanje lakše savladavaju nove zadatke, brže stječu sigurnost u radu i učinkovitije uče na temelju iskustva (Shubayr, Dailah, 2025). Emocionalna

inteligencija pritom djeluje kao važan regulator procesa učenja i profesionalnog sazrijevanja. Emocionalna inteligencija studentima pomaže i u prepoznavanju složenih situacija u kliničkom okruženju. Mnoge kliničke interakcije zahtijevaju brzu prilagodbu, komunikaciju s bolesnicima različitih osobnosti, suočavanje s neočekivanim reakcijama ili iznenadnim promjenama zdravstvenog stanja (Aryuwat i dr., 2024). Studenti koji razvijaju emocionalnu fleksibilnost bolje razumiju interpersonalne procese (Yang i dr., 2024), učinkovitije uče kroz opažanje i lakše se nose s emocionalno opterećenim situacijama, što izravno doprinosi većoj sigurnosti u radu (Alharbi i dr., 2025). Nadalje, emocionalna inteligencija omogućuje kvalitetniju suradnju s mentorima jer student koji je svjestan vlastitih emocionalnih reakcija lakše prihvaća konstruktivnu kritiku. Umjesto da je doživi kao prijetnju, student je prepoznaje kao priliku za osobni i profesionalni napredak, što rezultira bržim razvojem kompetencija i kvalitetnijom pripremom za budući profesionalni rad (Rehman i dr., 2014).

UTJECAJ EMOCIONALNE INTELIGENCIJE NA KOMUNIKACIJU I TIMSKI RAD

Komunikacija je temelj svakog kliničkog procesa, a njezina kvaliteta izravno ovisi o razini emocionalne kompetentnosti

sudionika (Yang i dr., 2024). Studenti koji uspješno prepoznaju neverbalne znakove, aktivno slušaju i jasno izražavaju vlastite misli brže se uključuju u timski rad. Time se doprinosi boljoj organizaciji rada, jasnijem razumijevanju zadataka i sigurnijem provođenju kliničkih postupaka (McNulty, Politis, 2023; Yang i dr., 2024). U situacijama u kojima se isprepliću različiti profesionalni stavovi emocionalna inteligencija omogućuje smiren i konstruktivan pristup, čime se smanjuje mogućnost nesporazuma i nepotrebnih napetosti. U kliničkom timu student mora biti sposoban učinkovito komunicirati s različitim profilima zdravstvenih djelatnika. Emocionalna inteligencija mu pomaže da prepozna stil komunikacije pojedinih članova tima i da se prilagodi dinamici grupnog rada. Time se jača međusobna suradnja i potiče razvoj interpersonalnih vještina, koje su nužne za kasniji samostalni rad u zdravstvenom sustavu. Odnos s bolesnikom jednako je važan. Bolesnici kliničko okruženje često doživljavaju kao stresno i nepoznato te vrlo brzo prepoznaju emocionalnu stabilnost osobe koja ih zbrinjava. Studenti koji pristupaju bolesniku s empatijom i razumijevanjem smanjuju njegov strah, olakšavaju komunikaciju i stvaraju temelje odnosa povjerenja (Reddy, Mathulla, Rajeswaran, 2021). Time se poboljšava ukupna kvaliteta

zdravstvene skrbi, a studenti stječu dragocjeno iskustvo koje oblikuje njihovu profesionalnu osobnost.

SUOČAVANJE SA STRESOM I EMOCIONALNO ZAHTJEVNIM SITUACIJAMA

Stresni podražaji u kliničkom okruženju mogu biti intenzivni, osobito za studente koji tek razvijaju profesionalnu sigurnost. Suočavanje s patnjom, iznenadnim pogoršanjima zdravstvenog stanja ili hitnim situacijama može izazvati snažnu emocionalnu napetost (Xu i dr., 2023). Emocionalna inteligencija pomaže studentima da zadrže prisebnost, jasnoću mišljenja i sposobnost pravodobnog reagiranja, čime se smanjuje rizik od pogrešaka i povećava sigurnost bolesnika. Kliničko okruženje često je nepredvidljivo i emocionalno zahtjevno. Studenti se nerijetko prvi put suočavaju s teškim emocionalnim sadržajima, poput boli, straha ili gubitka (Aryuwat i dr., 2024). Bez razvijenih emocionalnih strategija takve situacije mogu izazvati osjećaj bespomoćnosti ili emocionalne preopterećenosti. Emocionalna inteligencija pomaže studentima u prepoznavanju vlastitih emocionalnih reakcija i odabiru primjerenih načina suočavanja. Osim toga, emocionalna inteligencija jača otpornost na dugotrajni stres koji se može kumulirati tijekom višemjesečnih kliničkih obveza. Studenti

koji aktivno brinu o vlastitom emocionalnom zdravlju, prepoznaju rane znakove iscrpljenosti i razvijaju učinkovite strategije suočavanja s vremenom ostaju motiviraniji, otporniji i profesionalno uspješniji (Haver, Caputi, Akerjordet, 2025; McNulty, Politis, 2023). To je osobito važno u zdravstvenim zanimanjima u kojima je rizik od profesionalnog sagorijevanja izražen.

ULOGA MENTORA U RAZVOJU EMOCIONALNE INTELIGENCIJE

Mentor ima višestruku ulogu u procesu profesionalnog razvoja studenta. Osim prijenosa stručnih znanja i vještina, mentor potiče razvoj komunikacijskih sposobnosti, emocionalne stabilnosti i profesionalnog načina razmišljanja (Gehreke, Schilling, Kauffeld, 2024). Kroz jasnu i iskrenu povratnu informaciju te poticajan pristup mentor pomaže studentu da osvijesti vlastite emocionalne reakcije i usmjeri ih na konstruktivan način. Takav odnos jača samopouzdanje studenta i potiče njegov daljnji osobni i profesionalni razvoj. Mentori koji prepoznaju važnost emocionalne inteligencije stvaraju okruženje u kojem se student osjeća sigurno, poštovano i prihvaćeno. Takvo okruženje pozitivno utječe na njegovu otvorenost prema učenju jer se smanjuje strah od pogrešaka (Gehreke, Schilling, Kauffeld, 2024). Kada student zna da ga mentor neće osuđivati, nego podržati i

usmjeravati, lakše se upušta u nove postupke i preuzima odgovornost za vlastito učenje. Osim izravnog poučavanja, mentor djeluje i kao uzor emocionalnog ponašanja. Studenti promatraju kako se mentor nosi sa stresom, kako komunicira s bolesnicima i kako reagira u nepredvidivim okolnostima. Kroz proces takvog modeliranja studenti spontano usvajaju profesionalno poželjne obrasce ponašanja koje kasnije primjenjuju u vlastitome radu (Pölczman i dr., 2024).

RAZVOJ EMOCIONALNE INTELIGENCIJE U OBRAZOVANJU

Emocionalna inteligencija može se razvijati tijekom cijelog obrazovnog procesa, no takav razvoj zahtijeva sustavan i planski pristup (Dogham i dr., 2025). Sve veći broj obrazovnih programa prepoznaje potrebu za uključivanjem sadržaja koji potiču emocionalnu pismenost. To obuhvaća radionice komunikacijskih vještina, treninge upravljanja stresom, supervizijske skupine te poticanje refleksivnog pristupa učenju (Jawabreh, 2024). Time se studentima osiguravaju alati i prostor za dublje razumijevanje vlastitih emocija i njihovu primjenu u profesionalnom kontekstu. Inovativni oblici nastave, poput simulacijskih scenarija i strukturiranih refleksivnih vježbi, dodatno pridonose razvoju emocionalne inteligencije (Dogham i dr., 2025). Simulacije studentima pružaju sigurno okruženje u kojem mogu ispitati vlastite reakcije u različitim situacijama,

bez rizika za bolesnike (Elendu i dr., 2024). Refleksija nakon simulacije omogućuje im bolje razumijevanje vlastitih emocionalnih odgovora i njihovo povezivanje s profesionalnim standardima ponašanja. Konačno, emocionalni razvoj potiče i kultura obrazovne ustanove. Okruženje koje promiče međusobno poštovanje, otvorenu komunikaciju i suradnju jača emocionalnu sigurnost studenata te povećava njihovu spremnost za učenje (Xu i dr., 2023). Studenti koji se osjećaju prihvaćeno i podržano lakše razvijaju empatiju, emocionalnu stabilnost i profesionalnu zrelost (Aryuwat i dr., 2024).

ZAKLJUČAK

Emocionalna inteligencija predstavlja važan temelj uspješnog učenja i profesionalnog razvoja tijekom studentskih kliničkih vježbi. Ona omogućuje bolju prilagodbu kliničkom okruženju, kvalitetnije usvajanje praktičnih znanja i

sigurniji pristup radu s bolesnicima. Studenti koji razvijaju emocionalnu stabilnost, empatiju i komunikacijske vještine imaju veće izgleda za uspješnu integraciju u zdravstveni sustav i izgradnju profesionalnog identiteta. Razvijanje emocionalne inteligencije ne pridonosi samo individualnom razvoju studenata, nego i kvaliteti zdravstvene skrbi u cjelini. Profesionalci koji razumiju svoje emocije i emocije drugih stvaraju sigurnije, humanije i učinkovitije radno okruženje. Zbog svoje sveobuhvatne važnosti emocionalna inteligencija postaje sastavni dio suvremenog obrazovanja zdravstvenih radnika. Sustavno poticanje emocionalne pismenosti, uz podršku mentora i kvalitetno osmišljene obrazovne programe, doprinosi stvaranju stručnjaka koji u svom radu znaju spojiti tehničku izvrsnost s empatijom i razumijevanjem ljudskih potreba

LITERATURA

1. Alharbi, K. i dr. 2025. Exploring the power of emotional intelligence: A comprehensive assessment of clinical competence of nursing students. *BMC Nursing* 24. <https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-025-03136-3> (pristupljeno 15. studenoga 2025.)
2. Aryuwat, P. i dr. 2024. Experiences of nursing students regarding challenges and support for resilience during clinical education: A qualitative study. *Nursing Reports* 14/3. 1604–1620. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11270303/> (pristupljeno 15. studenoga 2025.)
3. Dogham, R. S. i dr. 2025. Emotional intelligence and reflective thinking: a synergistic approach in nursing education. *BMC Nursing* 24: 548.

- <https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-025-03175-w>
(pristupljeno 14. studenoga 2025.).
4. Elendu, C. i dr. 2024. The impact of simulation based training in medical education: A review. *Medicine* 103/27: e38813. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11224887/> (pristupljeno 17. studenoga 2025.).
 5. Gehreke, L., Schilling, H., Kauffeld, S. 2024. Effectiveness of peer mentoring in the study entry phase: A systematic review. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education* 13/1. 32–49. <https://bera-journals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/rev3.3462> (pristupljeno 18. studenoga 2025.)
 6. Gutiérrez-Cobo, M. J., Cabello, R., Fernández-Berrocal, P. 2017. Performance-based ability emotional intelligence benefits working memory capacity during performance on hot tasks. *Scientific Reports* 7. 11700. <https://www.nature.com/articles/s41598-017-12000-7> (pristupljeno 16. studenoga 2025.)
 7. Haver, A., Caputi, P., Akerjordet, K. 2025. Enhancing emotional intelligence and mental well-being for stress management in nursing education – a qualitative study. *BMC Nursing* 24. 718. <https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-025-03338-9> (pristupljeno 17. studenoga 2025.)
 8. Jawabreh, N. 2024. The relationship between emotional intelligence and clinical decision making among nursing students. *SAGE Open Nursing* 10. 23779608241272459. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11307361/> (pristupljeno 18. studenoga 2025.).
 9. McNulty, J. P., Politis, Y. 2023. Empathy, emotional intelligence and interprofessional skills in healthcare education. *Journal of Medical Imaging and Radiation Sciences* 54/2. 238–246. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1939865423000450> (pristupljeno 17. studenoga 2025.)
 10. Pölczman, L. i dr. 2024. A qualitative study of mentors' perceptions and experiences of a near-peer mentoring program for medical students. *Frontiers in Education* 9. 1372697. <https://www.frontiersin.org/journals/education/articles/10.3389/feduc.2024.1372697/full> (pristupljeno 18. studenoga 2025.)
 11. Reddy, R. P., Mathulla, A. R., Rajeswaran, J. 2021. A pilot study of perspective taking and emotional contagion in mental health professionals: Glass brain view of empathy. *Indian Journal of Psychological Medicine* 44/1. 53–58. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35509653/> (pristupljeno 19. studenoga 2025.)
 12. Rehman, R. i dr. 2014. Mentorship: A stride towards maintenance of medical student's well-being. *Journal of the Pakistan Medical Association* 64/12. 1352. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25842576/> (pristupljeno 20. studenoga 2025.)
 13. Shubayr, N., Dailah, H. 2025. Assessment of emotional intelligence, self-efficacy, and perceived stress among nursing students in clinical practice: A cross-sectional study. *BMC Nursing* 24: 505. <https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-025-03109-6> (pristupljeno 18. studenoga 2025.)
 14. Xu, J. i dr. 2023. Nursing students' emotional empathy, emotional intelligence and higher education-related stress: A cross-sectional study. *BMC Nursing* 22: 437.

<https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-023-01607-z> (pristupljeno 19. studenoga 2025.)

15. Yang, M. i dr. 2024. Emotional management and clinical communication among nursing students: A single institution experience. *Frontiers in Psychiatry* 15: 1327629. <https://www.frontiersin.org/journals/psychiatry/articles/10.3389/fpsy.2024.1327629/full> (pristupljeno 21. studenoga 2025.)

SUMMARY

EMOTIONAL INTELLIGENCE AS A FACTOR IN THE SUCCESS OF STUDENTS' CLINICAL TRAINING

This paper explores emotional intelligence as a key factor influencing students' success during clinical training. Emotional intelligence refers to the ability to recognize, understand, and regulate emotions, contributing to professional stability, patient safety, and effective communication in clinical settings. When students enter clinical practice, they often experience emotional stress, uncertainty, and increased responsibility, which directly impact their decision-making, teamwork, and ability to establish therapeutic relationships with patients. The paper highlights the role of mentors in supporting students' emotional development through constructive feedback, guidance, and professional role modeling. It also emphasizes the importance of structured educational approaches, including simulation-based training and reflective learning, in strengthening emotional competencies. In conclusion, emotional intelligence is a fundamental component of professional competence, significantly contributing to the quality, safety, and humanity of healthcare practice.

Key words: emotional intelligence, students, clinical training, communication, professional development